

Factsheet Gecoördineerd Gezamenlijk Optreden

18/12/2025

Inhoudsopgave

Onderzoeksmethode: Omdat Ervaring Telt	3
Samen leren samenwerken in complexe situaties	4
Doel en opzet van de training	4
Ervaring en waardering van deelnemers	4
Versterking van samenwerking en wederzijds begrip	5
Wat deelnemers meenemen uit de training	7
Verdieping: reflectie op wat het verschil maakt	8
Conclusies en betekenis van de training	10
Tot slot	11

Onderzoeksmethode: Omdat Ervaring Telt

Deze factsheet bevat de tussentijdse bevindingen van een ervaringsonderzoek dat is uitgevoerd volgens de methode Omdat Ervaring Telt. De methode is volledig gebaseerd op de internationaal wetenschappelijk gevalideerde methode van Sensemaker. Deze methode is ontwikkeld om op een gestructureerde en betekenisvolle manier inzicht te krijgen in de ervaringen van mensen die direct te maken hebben met maatschappelijke vraagstukken vanuit verschillende perspectieven: ervaringsdeskundigheid, beleid, dienstverlening of professionele samenwerking. De centrale gedachte achter de methode is dat ervaringen van betrokkenen waardevolle kennis bevatten over wat in de praktijk goed werkt en waar verbetering mogelijk is.

Omdat Ervaring Telt combineert kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeksmethoden. Door het gebruik van gesloten vragen ontstaat een overzichtelijk beeld van patronen, spreiding en verschillen in ervaringen. Tegelijkertijd biedt de methode ruimte voor open vragen, waarin respondenten hun ervaringen in eigen woorden kunnen toelichten. Deze combinatie maakt het mogelijk om verhalen te duiden met cijfers en cijfers te plaatsen in een bredere context.

De methode is nadrukkelijk gericht op het hele proces en niet alleen op het eindresultaat. Op die manier draagt de methode bij aan inzicht in zowel de kwaliteit van de uitvoering als de samenhang tussen verschillende onderdelen van het onderwerp van onderzoek; in dit geval de impact van de training Gecoördineerd Gezamenlijk Optreden.

Een belangrijk uitgangspunt van Omdat Ervaring Telt is dat ervaringen altijd in hun context worden geïnterpreteerd. De resultaten worden niet gelezen als losse oordelen, maar als signalen die inzicht geven in onderliggende mechanismen, zoals verwachtingen, communicatie, samenwerking en procesinrichting. De methode is daarmee nadrukkelijk lerend en ontwikkelgericht van aard.

Tot slot biedt Omdat Ervaring Telt nadrukkelijk ruimte voor reflectie en dialoog. De uitkomsten zijn altijd bedoeld om het gesprek te voeden tussen betrokken organisaties, professionals, mensen in gemeenschappen en/of beleidsmakers. Door ervaringen systematisch te verzamelen en zorgvuldig te analyseren, ondersteunt de methode het maken van onderbouwde keuzes voor verbetering van beleid en praktijk. Door kwalitatieve verhalen kwantitatief te analyseren, creëren we kenniswaardigheid die gebruikt kan worden om te sturen op gewenste maatschappelijke resultaten.

Samen leren samenwerken in complexe situaties

Professionals van politie, ambulancezorg en geestelijke gezondheidszorg komen in hun dagelijkse praktijk regelmatig in aanraking met situaties waarin sprake is van onbegrepen gedrag. Deze situaties zijn vaak complex, onvoorspelbaar en vragen om snelle beslissingen, waarbij veiligheid, zorg en menswaardigheid voortdurend tegen elkaar moeten worden afgewogen. Juist in deze context is goede samenwerking tussen verschillende disciplines essentieel.

In de praktijk blijkt echter dat verschillen in perspectief, verantwoordelijkheden en werkculturen de gezamenlijke aanpak van onbegrepen gedrag kunnen bemoeilijken. De training Gecoördineerd Gezamenlijk Optreden is ontwikkeld om deze samenwerking te versterken door professionals samen te laten leren, oefenen en reflecteren op hun gezamenlijke rol in situaties met onbegrepen gedrag.

Doel en opzet van de training

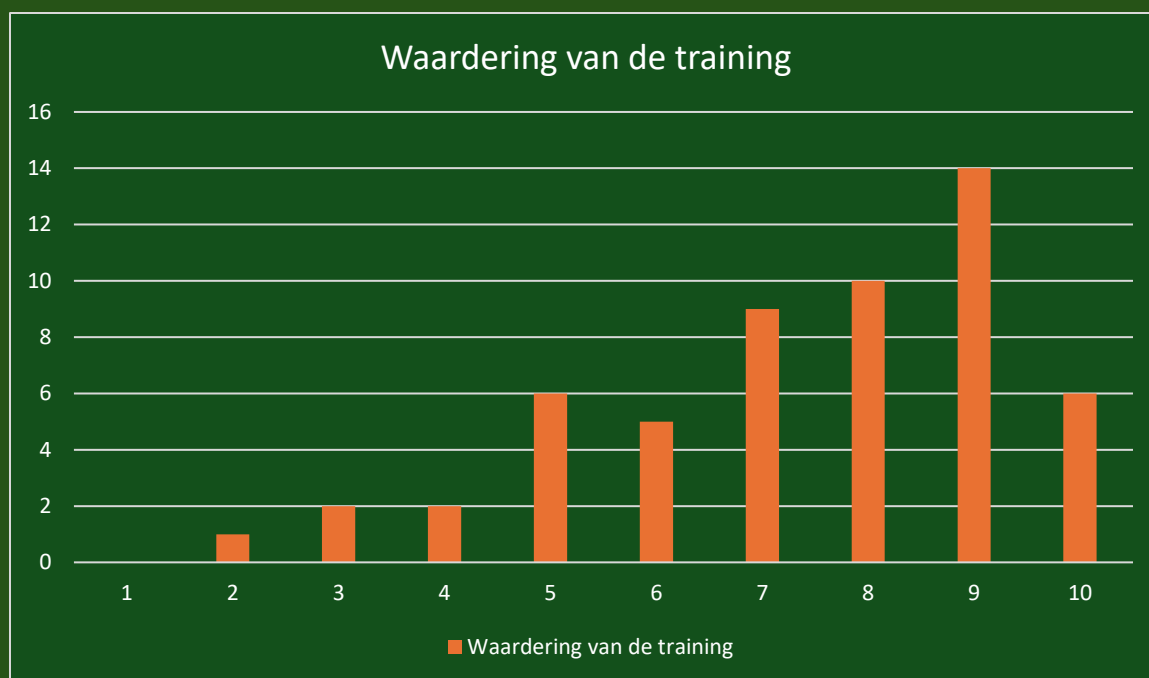
De training richt zich op het vergroten van inzicht in elkaars rollen, taken en afwegingskaders en beoogt daarmee de samenwerking tussen politie, ambulancezorg en GGZ te verbeteren. Door gezamenlijk stil te staan bij praktijksituaties en elkaars perspectief te verkennen, krijgen deelnemers meer begrip voor elkaars handelen en ontstaat een gedeelde taal voor de gezamenlijke aanpak.

Om inzicht te krijgen in de ervaren meerwaarde van de training is een evaluatieonderzoek uitgevoerd onder deelnemers. In totaal hebben tot nu toe 55 professionals uit de betrokken disciplines een digitale vragenlijst ingevuld. Hierbij is gebruikgemaakt van zowel gesloten vragen, gericht op waardering en verwachte effecten, als open vragen waarin deelnemers hun ervaringen en reflecties konden toelichten. De meting vond plaats na afronding van de training. De resultaten in deze factsheet bieden voor nu een doorkijk naar een bredere en diepere analyse die in januari 2026 zal worden gepubliceerd.

Ervaring en waardering van deelnemers

De voorlopige uitkomsten van het onderzoek laten echter al een duidelijk en consistent beeld zien. De training wordt door deelnemers overwegend zeer positief ervaren. Respondenten geven aan dat de inhoud goed aansluit bij hun dagelijkse praktijk en dat de behandelde situaties herkenbaar zijn. De training wordt gezien als relevant, leerzaam en ondersteunend voor het professionele handelen in complexe situaties met verward gedrag.

Wat daarbij opvalt, is dat deelnemers de training niet alleen waarderen als inhoudelijke scholing, maar ook als een moment van gezamenlijke reflectie. Het samen leren met andere disciplines wordt nadrukkelijk genoemd als meerwaarde. Wat het effect daarvan is, komt later in deze rapportage terug.

Versterking van samenwerking en wederzijds begrip

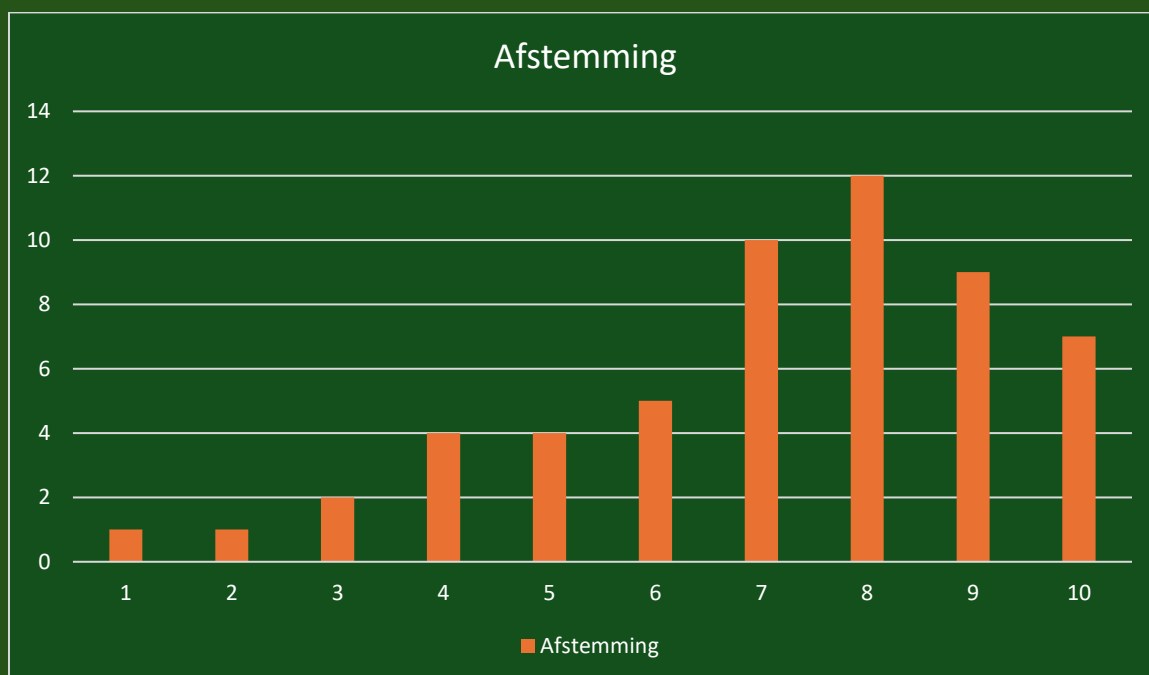
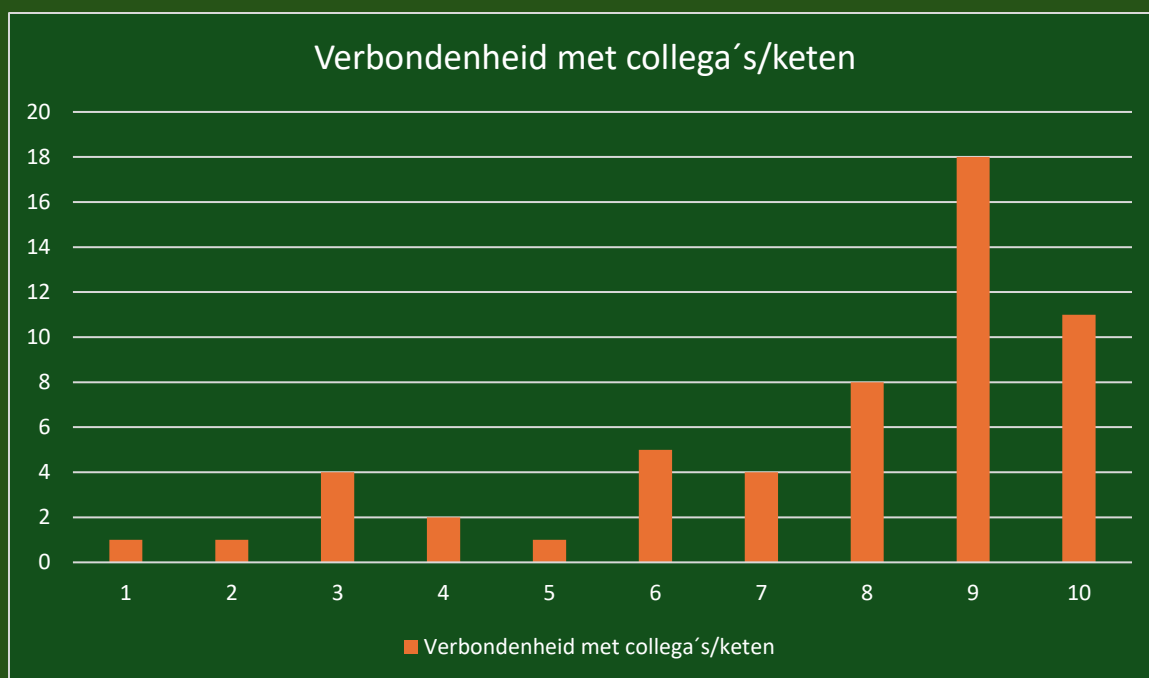
Een centraal thema in de evaluatie is de impact van de training op de kwaliteit van samenwerking tussen disciplines. Deelnemers geven aan dat zij door de training:

- beter begrijpen welke rol andere professionals vervullen,
- welke verantwoordelijkheden zij dragen en
- binnen welke kaders zij moeten handelen.

Dit vergrote inzicht leidt tot meer wederzijds begrip en vermindert het risico op misverstanden tijdens gezamenlijke inzet.

Deelnemers beschrijven dat zij na de training meer rust ervaren in het contact met andere disciplines. Doordat duidelijker is wie waarvoor verantwoordelijk is en welke afwegingen anderen maken, ontstaat er meer vertrouwen in de gezamenlijke aanpak. Dit vertrouwen vormt een belangrijke basis voor effectieve samenwerking, zeker in situaties waarin de druk hoog is en snel gehandeld moet worden.

"Samen met de ambulance en de crisisdienst gingen we eerst samen zitten om verhalen te delen wat begrip bij mij en mijn politiecollega's voor de crisisdienst opwekte. Tijdens de noodhulp frustreren wij ons nog weleens aan de crisisdienst. Door samen te zitten en verhalen uit te wisselen konden zij hun verhaal doen en uitleg geven en vertellen hoe zij werken en naar een casus kijken. Hierna zijn we naar de praktijkstraat gegaan om casussen te draaien. Dit was ook heel zinvol. Trainen met andere disciplines vind ik heel zinvol. Je ziet hoe andere werken, je kan ervan leren en het kan ervoor zorgen dat het op straat vloeiender loopt. We krijgen steeds meer te maken met mensen met onbegrepen gedrag. Door hier vaker mee te trainen worden wij handiger met het werken hiermee."

"Fijn om meegenomen te worden in elkaars processen. Dit schept een band, verwachtingspatroon, en je kunt anticiperen en inspelen op elkaar"

Wat deelnemers meenemen uit de training

In de open antwoorden beschrijven deelnemers wat zij persoonlijk meenemen uit de training. Veelgenoemd wordt:

- een groter vertrouwen in de gezamenlijke aanpak,
- een beter begrip van elkaars perspectief en
- concrete handvatten voor communicatie in stressvolle situaties.

Deelnemers geven aan dat zij:

- zich zekerder voelen in het contact met andere disciplines en
- dat zij beter in staat zijn om samen op te trekken wanneer de situatie daarom vraagt.

De training draagt daarmee niet alleen bij aan kennisvergroting, maar heeft ook effect op houding en gedrag (betere kwaliteit van samenwerking) en bewustwording van waarom collega's handelen zoals zij handelen.

"TOP oefening voor wat betreft de samenwerking met GGZ en politie: begrip voor elkaars keuzes en deze ook kunnen onderbouwen en toelichten."

Verdieping: reflectie op wat het verschil maakt

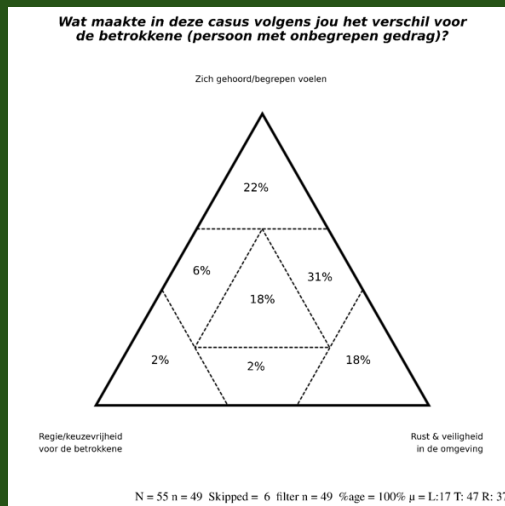
In het voorgaande hoofdstuk is beschreven wat deelnemers meenemen uit de training *Gecoördineerd Gezamenlijk Optreden*. Om deze opbrengsten verder te verdiepen, is deelnemers gevraagd te reflecteren op concrete casussen (waarmee zij tijdens de training hebben gewerkt).

Met behulp van twee triads zijn deelnemers uitgenodigd om af te wegen wat in deze casus het verschil maakte. De eerste triade richt zich op het perspectief van de betrokkene met onbegrepen gedrag en verkent welke elementen voor hem of haar doorslaggevend waren. De tweede triade zoomt in op het perspectief van de professionals en onderzoekt welke factoren binnen de samenwerking tussen disciplines het zwaarst wogen.

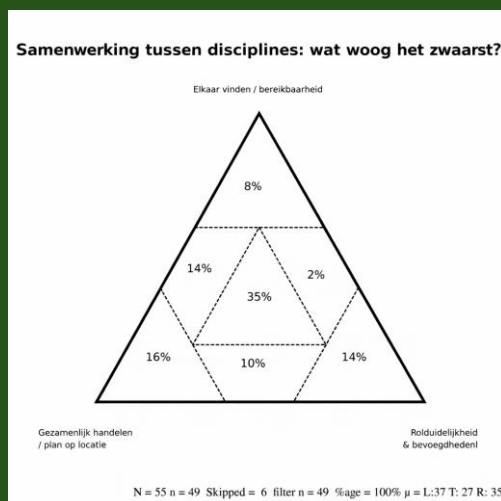
De centrale vraag in dit onderdeel luidt:

Welke factoren maken in de praktijk het verschil, en hoe verhouden deze zich tot elkaar?

Door beide triads in samenhang te bekijken, ontstaat inzicht in hoe mensgerichte effecten voor de betrokkene samenhangen met de manier waarop professionals samenwerken. De uitkomsten laten zien dat wat deelnemers meenemen uit de training niet alleen zit in individuele inzichten, maar vooral in het vermogen om verschillende perspectieven te verbinden in het gezamenlijk handelen. De triadepatronen zijn richtinggevend en geven inzicht in ervaren samenhang tussen factoren; zij doen geen uitspraken over causale verbanden.

De triade laat zien dat voor de betrokkene in de beschreven casus vooral het zich gehoord en begrepen voelen het verschil maakte, in nauwe samenhang met rust en veiligheid in de omgeving. Regie en keuzevrijheid speelden een minder dominante rol. De combinatie van afstemming, erkenning en voorspelbaarheid zorgde ervoor dat de situatie niet escaleerde en dat de betrokkene werd benaderd als mens, niet als probleem.

De triade over samenwerking tussen disciplines laat zien dat effectieve samenwerking niet wordt bepaald door één afzonderlijke factor, maar door de samenhang tussen elkaar kunnen vinden, rolduidelijkheid en gezamenlijk handelen. Met name het centrale gebied, waarin deze elementen samenkomen, weegt zwaar. Dit wijst erop dat samenwerking door professionals wordt ervaren als een dynamisch proces, waarin afstemming, duidelijkheid en gezamenlijk optreden elkaar versterken.

Conclusies en betekenis van de training

Wanneer de resultaten in samenhang worden bekeken, kan worden geconcludeerd dat de training Gecoördineerd Gezamenlijk Optreden een duidelijke meerwaarde heeft. De training draagt bij aan versterkte samenwerking, vergroot wederzijds begrip en biedt professionals concrete aanknopingspunten voor gezamenlijke inzet bij verward gedrag. De training versterkt bestaande professionele kwaliteiten door deze expliciet te maken, te verdiepen en te verbinden tussen disciplines.

Conclusie 1: De training versterkt een **gedeeld referentiekader** voor handelen in complexe situaties

De SenseMaker-opbrengsten laten zien dat professionals situaties met onbegrepen gedrag vaker benaderen vanuit een gezamenlijk perspectief, waarin afstemming, de-escalatie en mensgericht handelen centraal staan. Besluiten worden minder individueel en meer collectief geïnterpreteerd, waarbij professioneel inzicht en gezamenlijke duiding leidend zijn.

Opbrengst training: De training draagt bij aan een gedeelde taal en gezamenlijke handelingslogica, waardoor professionals elkaar sneller begrijpen en effectiever op elkaar aansluiten in onvoorspelbare situaties.

Conclusie 2: De training vergroot handelingszekerheid en onderling vertrouwen op de werkvloer

De hoge scores op veiligheid, verbondenheid, werkplezier en positieve beleving wijzen erop dat professionals zich zekerder voelen in het gezamenlijk optreden. Dit duidt op toegenomen vertrouwen in elkaars rol, expertise en intenties, ook onder drukvolle omstandigheden.

Opbrengst training: De training versterkt psychologische veiligheid en vertrouwen tussen disciplines, wat een belangrijke voorwaarde is voor effectief samenwerken in situaties met verhoogde spanning en risico's.

Conclusie 3: De training verankert **mensgericht en de-escalerend handelen** als primaire professionele reflex

Uit de triadepatronen blijkt dat impact voor de betrokkene vooral wordt geassocieerd met erkenning, gehoord worden en het creëren van rust en veiligheid. Deze focus komt consistent terug in de verhalen en duidingen van professionals.

Opbrengst training: De training bevestigt en versterkt menswaardigheid en de-escalatie als kern van professioneel handelen bij onbegrepen gedrag, boven systeemlogica of protocol gedreven interventies in het moment zelf.

Tot slot

Deze factsheet benadrukt het belang van multidisciplinaire samenwerking bij de aanpak van verward gedrag. Door professionals gezamenlijk te laten leren en oefenen, ontstaat een gedeeld kader dat bijdraagt aan een effectievere, meer samenhangende en mensgerichte aanpak. De training vormt daarmee een waardevolle bouwsteen binnen een bredere, integrale aanpak van verward gedrag.